

OBSAH

Předmluva	5
Dělení knihy	6
Seznam nejdůležitějších zkratk	7
Úvod: Myšlenkový základ 001. — Slovní základ 002. — Významové skupiny 003. — Přípony 004. — Předpony 005. — Skládání 006. — Některé zvláštní způsoby 007. — Změny jen významu nebo jen formy 008. — Sousloví 009. — Slovní základ a změny jeho podoby 010. — Hláskové změny (alternace) 011. — Produktivnost a neproduktivnost 012. — Slovní čeleď 013	8—25
Rozdělení nauky o tvoření slov 02	25
Oddíl první	
TVORENÍ PODSTATNÝCH JMEN 1—3	26—110
Přehled 10	26
*A. PŘÍPONAMI 1	26—90
I. Jména lidí 11	26—37
A. <i>Ze sloves</i> (jména činitelská)	27—29
1. -tel 1111. — 2. -č 1112. — 3. -ce 1113. — 4. -ec 1114. — 5. -čí(k) 1115, 1116. — 6. -(ek) 1117. — 7. -lík 1118. — 8. -oun 9. -out 1119. — 10. Jiné přípony 112. — Poznámky 113	
B. <i>Z podstatných jmen</i>	30—34
Jména podle zaměstnání (jména konatelská): 1. -ář atd. 1141—1144. 2. -ník 1145. — 3. -ista 1146. — 4. Jiné přípony 1147	30—31
Jména podle původu a příslušnosti:	32—34
a) místní (původ, bydliště): 1. -an 1151. — 2. -ák 1152. — 3. -ec 1153. 4. Jiné 1154—1158	
b) společenské: 1. -ník 1161. — 2. -ovec 1162. — 3. Jiné 1163—1169	
C. <i>Z přídavných jmen</i> (jména nositelů vlastnosti)	34—36
1. -(n)ík 1171. — 2. -ec 1172. — 3. Jiné 1173. — 4. Přípony většinou pejorativní 1174—1179. — 5. Substantivizace adjektiv 118	
D. <i>Jiné tvoření jmen lidí</i> 1191	36
<i>Odvozování ze jmen lidí</i> 1192	36—37
II. Jména zvířat 12	37—40
A. <i>Původ jmen zvířat</i> 121	37
B. <i>Formální stránka</i> : z adjektiv 122, ze substantiv 123, ze sloves 124	37—38
C. <i>Podněty pojmenování</i> 125	38
<i>Odvozování ze jmen zvířat. — Frekvence jednotlivých typů</i> 129	39—40
	211

III. Jména prostředků 13	40—48
A. <i>Prostředky</i> 131	40
B. <i>Původ jmen prostředků</i> 132	41
C. <i>Odvozování jmen prostředků</i> 133	41—43
D. <i>Jednotlivé typy</i> 134—138	43—48
1. -dlo 1341. — 2. -ník, -nice 1342, 1343. — 3. -č 1344. — 4. -čka 1345.	
5. -ec 1346. — 6. -tko 1347. — 7. a, b -ák 1348, 1349. — 8. -áč 1350.	
9. -ka 1351. — 10. -ice 1352. — 11. -lo, -slo, -sle 1353—1355. — 12.	
-ivo 1356. — 13. -ek 1357. — 14. -iště 1358. — 15. Substantiv. adjek-	
tiva 1361. — 16. Dějová jména 1363. — 17. Jména výsledků děje	
1364—1366. — 18. -ina 137. — 19. Cizí přípony 138	
<i>Odvozování ze jmen prostředků</i> 139	48
IV. Jména míst 14	48—53
A. <i>Jména míst vzniklých lidskou činností</i>	49—51
1. -na apod. 1411—1414. — 2. -iště 142. — 3. -inec, -ín 143. — 4.	
-ník, -nice, -ka 144.	
B. <i>Jména přirozených míst</i> 147	51—52
1. -ina 1471. — 2. Předpona: -í/-ek 1471—1473. — 3. -mo 1474	
C. <i>Jména relativních pojmů místních</i> 148	52
1. -ek 1481. — 2. -í 1482	
<i>Odvozování ze jmen míst</i> 149	52—53
V. Jména jiných věcí 15	53—61
1. Časové pojmy 151. — 2. Nebeská tělesa; přírodní jevy a úkazy	
152. — 3. Nerosty 153. — 4. Rostliny 154. — 5. Části těla 1551—1553.	
6. Nemoci 1554—1559. — 7. Hmoty (materiál): -ina, -ovina 156.	
8. Pokrmy a nápoje 157. — 9. Dávky a poplatky 1581. — 10. Práv-	
nické pojmy 1582. — 11. Řeč a písmo: AA. Jazyky 1583. — BB.	
Knihy, časopisy a sešity 1584. — CC. Mluvnické pojmy 1585.	
12. Vědní obory 1586	
<i>Odvozování ze jmen věcí</i> 159	60—61
VI. Jména vlastností 16	61—65
1. -ost 161. — 2. -ství(-ctví) 162. — 3. -ina 163. — 4. -o 1641. — 5.	
„červeň“ 1645. — 6. -e, -ka 165. — 7. -oba 1661. — 8. -ota 1665.	
9. -í 1671. — 10. -da 1675. — 11. Některé přípony cizí 168	
VII. Jména dějů a jejich výsledků 17	65—76
VII. A. Jména dějů (nomina actionis) 170—177	65—74
1. Podstatná jména slovesná 171. — 2. -ná 1715. — 3. -ba 172.	
4.—7. Bez přípony 173: AA. Podoba základního kmene 1731—1735.	
BB. Jednotlivé typy: 4. „sad“ 1736. — 5. „sada“ 1737. — 6. „saze“	
1738. — 7. „zpověď“ 1739. — 8. -ka 174. — 9. -ice 1751. — 10. -čka	
1752. — 11. -ot 1753. — 12. -t 1761. — 13. -tva, -tba 1762, 1763.	
14. -ch 1764. — 15. -ota 1765. — 16. -seň, -zeň 1766, 1767. — 17.	
-ež 1768. — 18. -ák 1769. — 19. Některé přípony cizí 177	
VII. B. Jména výsledků děje (nomina acti) 178	74—76
20. -ek 1781. — 21. -ec 1782. — 22. -ina 1783	

VIII. Obměny významu 18	76–90
VIII. A. Přechýlená jména 181, 182	77–79
<i>AA. Ženy podle povolání, příslušnosti, vlastnosti</i>	77–78
<i>(I) Základem substantivum prvotní nebo přeжатé 1811, 1812</i>	
1. -yně. – 2. -ka. – 3. -ice. – 4. -(ov)na. – 5. -ová. – 6. U křestních jmen	
<i>(II) Základem substantivum odvozené 1813–1816</i>	
1. -ice. – 2. -kyně. – 3. -ovna. – 4. -ka	
<i>BB. Manželky a dcery</i>	78–79
1. -ová 1817. – 2. -ice, -ka 1818. – 3. -esa 1819	
<i>CC. Samice</i>	79
-ice 1821, -ka 1822.	
<i>Poznámky:</i> 1. Zpodstatnělá adjektiva 1823. – 2. Feminina nepřechýlená 1824. – 3. Tvoření maskulin 1825	79
VIII. B. Jména mláďat a potomků 183	79–80
1. -ě/-e 1831. – 2. -ic 1832	
VIII. C. Jména hromadná (kolektiva) 184	81–82
1. -stvo 1841. – 2. -(ov)í 1842. – 3. -ina 1843. – 4. Jiné přípony 1844–1845. – Poznámky 1846–1847	
VIII. D. Jména zdrobnělá, zveličelá, lichotná a hanlivá	82–90
(deminutiva, augmentativa, laudativa, pejorativa) 185–189	
<i>AA. Přehled významů 185</i>	82–84
<i>BB. Přípony 186–188</i>	84–89
Přehled 1860. – 1. -ek, -ka, -ko 1861–1863. – 2. -ík, -ice 1864, 1865. – 3. -ec, -ce, -ce 1866–1868. – 4. -ina 1869. – 5. Přípony navzájem složené 187. – 6. -oušek, -uška, -ouško; -áček 1881 až 1884. – 7. -isko, -iště 1885. – 8. -izna 1886. – 9. -ák, -an 1887. 10. Jiné tvoření 1888. – Poznámky 1889	
<i>CC. Domácká podstatná jména (hypokoristika) 189</i>	89–90
(1) Zdrobňování 1891. – (2) Zvláštní způsoby 1892–1894	
*B. PŘEDPONAMI 2	91–96
I. Ze slov s předponami 21	91
II. Z předložkových pádů 22–24	92–93
1. Prosté zpodstatnění 22. – 2. Podst. jméno v 1. p.: nad-, pod-, před-, mezi-, místo-, proti- 23. – 3. Přípony 1. -í, 2. -ek, 3. -ník; 4. bez přípony 24	
III. Z podstatných jmen 25–27	93–96
<i>A. Kvantitativní předpony 25</i>	
<i>AA. Zesilující:</i> 1. arci- 251. – 2. vel(e)- 252. – 3. pra- 253. – 4. pře- 254. – <i>BB. Zeslabující:</i> 5. pa- 255. – 6. pří- 256. – 7. leda-, lži- apod. 257 – <i>CC. Rušící:</i> 8. ne- 258. – 9. bez- 259	
<i>B. sou-, spolu- 26</i>	
<i>C. Předložkové předpony s významem místním a časovým</i>	27–28.

*C. PODSTATNÁ JMÉNA SLOŽENÁ 30–36	97–100
Přehled 30. — 1. „Dřevokaz“ 31. — 2. „Černozem“ 32. — 3. „Kazimír“ 33. — 4. a. „Čtvrtlán“ 341. — 4. b. „Dvojspolek“ 342. — 5. „Samouk“ 351. — 6. „Baltoslované“ 352. — 7. „Zeměžluč“ 353. 8. Jiné typy 36	
*D. PODSTATNÁ JMÉNA JINAK TVOŘENÁ 37	101–102
1.–6. viz 007. — 7. Sousloví 377.	
Přídavek: Tvoření vlastních jmen 38; příjmení 385	102–106
Abecední seznam substantivních typů 39	106–110
Oddíl druhý:	
TVOŘENÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN 4–6	111–149
Přehled 40	111
I. Z PODSTATNÝCH JMEN 4	111–126
A. PŘÍPONAMI 41–48	111–124
Přehled 41	111–112
1. Vztah 42–45	112–121
(A) <i>K životným: AA. K jedinci: 1. -ův 421. — 2. -in 422</i>	112–116
<i>BB. K druhu: 3. -ský(-cký) 423. — 4. -í, -čí 424, 425</i>	
(B) <i>K věcným a abstraktním:</i>	
<i>AA. Obecné typy 43: 1. -ový 431. — 2. -ný 432. — 3. -ní 433</i>	116–119
<i>BB. Zvláštní typy 44: 4. Chemické sloučeniny 441–448. — 5. -ěný 449</i>	119–120
(C) <i>K místním 45: 1. -ský(-cký) 451. — 2. -ní 452</i>	120–121
2. Podobnost 46	121–122
1. -ovitý 461. — 2. -atý, -ovatý, -natý, -itý, -istý 462–466. — 3. -avý 468. — 4. -ový 469	
3. Charakteristika vnějším znakem 47	122–123
1. -atý, -ovatý, -natý, -itý, -ovitý, -istý 471–475. — 2. -avý, -lavý, -ivý 477–479	
4. Charakteristika vnitřním znakem 48	123–124
1. -ivý, -livý 481, 482. — 2. -ný 483. — 3. -oucí 484	
B. PŘEDPONAMI (z předložkových pádů) 491	124
C. SKLÁDÁNÍM 492–494	125–126
1. „Černovlasý“ 492. — 2. „Svatováclavský“ 493. — 3. „Pražsko- -duchcovský“ 494	

II. Z PŘÍDAVNÝCH JMEN	127–134
A. PŘÍPONAMI 51–52	127–130
(I.) Komparativy: -ejší, -ější, -ší, -í. — Rejstřík komparativů 51	127–129
(II.) Zdrobňující, citově obměňující a zesilující 52–53	129–130
AA. <i>Věcně zdrobňující</i> (zeslabující)	
1. -avý 521. — 2. na--lý, za--lý, při--lý 522–524	
BB. <i>Citově obměňující</i>	
1. -ičký, -oučký, -inký, -ounký 525–528. — 2. při--lý, ob--lý 529	
CC. <i>Zesilující</i> (intenzifikující): -ánský 53	
B. PŘEDPONAMI 54	131–132
(I.) Kvantitativní předpony 541–547	
AA. <i>Zesilující:</i> 1. nej- 541. — 2. pra- 542. — 3. pře- 543. — Poznámky 544	
BB. <i>Zeslabující:</i> 4. pa- 545. — Poznámka 546	
CC. <i>Záporné:</i> 5. ne- 547	
(II.) Ostatní předpony 548	
C. SKLÁDÁNÍM 55–58	132–134
1. „Černobílý“ 55. — 2. „Hnědočerný, hněděčerný“ 56. — 3. „Divuplný“ 57. — Poznámky 58	
III. ZE SLOVES	134–149
A. PŘÍPONAMI 60–64	134–142
Přehled 60.	134–135
1. -cí (hojící) 611. — 2. -ný (běžný) 612. — 3. -atý, -utý, -utný 613.	
4. -ný (hojený), -tý 614, 615. — 5. -avý, -ivý 621, 622. — 6. -ný (bojovný), -ačný 623. — 7. -telný 624. — 8. -ný (nedobytný) 625.	
9. -cí (hojící) 631. — 10. -ný (děkovný) 632. — 11. -(v)ší 641.	
12. -lý 642. — 13. -ný (vyhojený), -tý 643, 644. — Poznámka o adjektivech na -ný. — 14. -itý 645. — 15. -mý 646. — 16. -í 647.	
17. Jiné přípony 648	
B. PŘEDPONAMI 65–67	142–143
1. Ze sloves s předponami 65. — 2. Ze sloves určených příslovci 66. — 3. Předponami sou-, spolu- 67	
C. SKLÁDÁNÍM 68	143–144
1. „Divotvorný“ 681. — 2. „Samočinný“ 682	
IV. Z PŘÍSLOVÍ 69	144
1. -ní 691. — 2. -ejší 692. — 3. -ný 693. — 4. -mý 694	
V. DODATKY	144–149
A. ADJEKTIVNÍ SOUSLOVÍ 695	144–145
B. PŘEJÍMÁNÍ CIZÍCH ADJEKTIV 696	145–146
1. -ní. — 2. -ický. — 3. -ový. — 4. -ný. — 5. Nesklonná.	
<i>Odvozování z přídavných jmen</i> 698	146–148
<i>Abecední seznam adjektivních typů</i> 699	148–149

Oddíl třetí	
TVORENÍ SLOVES 7–8	150–185
Úvod (složená slovesa, sousloví, odvozování, vzory, měkčení) 70	150–151
I. Z PODSTATNÝCH JMEN 71–75	152–156
1. Vztahy 711. – 2. Formální stránka 712, 713	
A. DOPLŇKOVÁ VAZBA 72	153
AA. Činnost, stav: 1. „Sedlačit“ 721. – 2. „Skotačit“ 722	
BB. Změna stavu: 1. „(Z)otročit“ 725. – 2. „(Z)bláznit se“ 726	
B. PRÍSLOVEČNÁ VAZBA 73	153–154
AA. Místa: 1. „Trůnit“ 731. – 2. „Křížovat“ 732	
BB. Casu 733. – CC. Způsobu 734. – DD. Příčinnosti 735	
C. PŘEDMĚTNÁ VAZBA 74, 75	154–156
AA. Předmět vnější 74	154
1. „Kosit“ 741. – 2. „Ozbrojit, odzbrojit“ 742. – 3. „Mamonit“ 743.	
BB. Předmět vnitřní 75	154–156
a) Výsledek děje	
aa) Konkrétně: 1. „Zdít“ 751. – 2. „Zahrotit“ 752	
bb) Abstrakta: 3. „Sílit“ 753. – 4. „Strašit“ 754. – 5. „Smířit“ 755. – 6. „Básnit“ 756	
b) Obsah děje: 7. „Zářit“ 757. – 8. „Žíznit“ 758	
Dodatek. Tvoření ze zájmen 759	156
II. Z PŘÍDAVNÝCH JMEN 76–79	156–158
Vztahy 76	
A. „STÁVAT SE NĚJAKÝM“ (počínavá, inchoativní) 77	
1. „Bohatnout“ 771. – 2. „Bohatět“ 772. – 3. „Černat“ 773	
B. „ČINIT NĚJAKÝM“ (faktitivní) 78	
4. „Bohatit“	
C. „BÝT NĚJAKÝ, JEVIT SE NĚJAKÝM“ 79	
III. ZE SLOVES 81–88	158–183
Úvod: (I) Vid a způsob slovesného děje 801, poznámky 802	158–159
(II) Prostředky tvoření sloves ze sloves 803	159
A. PŘÍPONAMI 81	160–164
(I) Opětovací (iterativa)	160–162
AA. Stránka formální	160–161
1. „Kupovat“ 811. – 2. „Vrhat“ 812. – 3. „Sázet“ 813. – 4. „Nosit“ 814	
BB. Stránka významová 815	161–162

(II) <i>Opakovací</i> (frekventativa)	162–163
„Sedávat“ 816	
(III) <i>Okamžitá</i> (momentánní)	163
„Vrhnout“ 817	
(IV) <i>Zárodnělá</i> (deminutivní) 818	164
(V) <i>Úsilná</i> (intenzivní) 819	164
(VI) <i>Účinná</i> (kauzativní) 8195	164

B. PŘEDPONAMI 82–88 165–183

Přehled 820	165
(I) <i>Formální stránka</i> 82	165–166

1. Předpony. – 2. Kvantita předpon. – 3. Kvantita kmene. – 4. Vokalizace. – 5. Hromadění předpon. – 6. Frekvence

(II) <i>Významová stránka</i> 83–88	167–183
-------------------------------------	---------

Přehled 830	167
-------------	-----

AA. <i>Vlastní význam předpon</i> 83–86	167–177
---	---------

a) Přehled 831	167
----------------	-----

b) Prvotní místní význam 832	167–169
------------------------------	---------

c) Místní, přenesený, způsobový a časový význam 84–86	169–177
---	---------

1. do- 841. – 2. na- 842. – 3. nad- 843. – 4. o- 844. – 5. ob- 845. 6. od- 846. – 7. po- 847. – 8. pod- 848. – 9. pro- 849. – 10. pře- 850. – 11. před- 851. – 12. při- 852. – 13. roz- 853. – 14. s- 854. 15. u- 855. – 16. v- 856. – 17. vy- 857. – 18. vz- 858. – 19. z- 859. 20. za- 860. – 21. ne- 861

BB. <i>Změny vidu a způsobu slovesného děje</i> 87	177–182
--	---------

1. Dokonavost (perfektivnost) 871–873	177–179
---------------------------------------	---------

(A) (1) Trvací 871. – (2) Opětovací 872. – (3) Opakovací 8725	177–179
---	---------

(B) Zdokonavující význam 8731	179
-------------------------------	-----

(C) Imperfektiva tantum 8732	179
------------------------------	-----

2. Podílnost (distributivnost) 874	180
------------------------------------	-----

3.–5. Fázovost	180
----------------	-----

3. Počínací (ingresivní) 875	180–181
------------------------------	---------

4. Končící (finitivní) 876	181
----------------------------	-----

5. Omezovací (terminativní) 877	181
---------------------------------	-----

6.–7. Míra děje	181–182
-----------------	---------

6. Malá míra, částečnost 878	181–182
------------------------------	---------

7. Velká míra 879	182
-------------------	-----

CC. <i>Změny vazby</i> 88	183
---------------------------	-----

IV. Z PŘÍSLOVCÍ A CITOSLOVCÍ 89 183–184

A. Z PŘÍSLOVCÍ 891	183
--------------------	-----

B. Z CITOSLOVCÍ	183–184
-----------------	---------

AA. Náladových a volních 892. – BB. Zvukomalebých 893	
<i>Odvozování ze sloves</i> 899	184–185

Oddíl čtvrtý

TVORENÍ PŘÍSLOVCÍ 9 186–194

Přehled 90	186
------------	-----

I. Z PODSTATNÝCH JMEN A ZPODSTATNĚLÝCH SLOV 91 186–187

II. Z PŘÍDAVNÝCH JMEN 92	187—188
1. -e/-ě 921. — 2. -e a -o 922, 923. — 3. -sky, -icky 924, 925. — 4. -ky 926	
III. ZE ZÁJMEN (zájmenná příslovce) 93	188—189
IV. ZE SLOVES 94	189—190
V. Z PŘÍSLOVCI 95	190—192
A. PŘÍPONAMI	190—191
1. Komparativy 951. — 2. Citově obměňující a zdrobňující 952. 3. Zesilující 953	
B. PŘEDPONAMI	191
1. Z předložkových spojení 954. — 2. S kvantitativními předponami 955	
C. SKLÁDÁNÍM	191—192
1. Zdvojené složeniny 956. — 2. Jiné nevlastní složeniny 957	
VI. PŘÍSLOVEČNÁ SOUSLOVÍ	192—193
A. Z PODSTATNÝCH JMEN 96. — B. Z PŘÍSLOVCI 97. — C. Z VĚT 981—983. — D. JINAK 984	
<i>Odvozování z příslovčí</i> 989	193—194
 METODICKÝ PŘÍDAVEK	 194—206
Úvod	194
I. kolo (01—20)	195—200
II. kolo (21—40)	200—201
III. kolo	201
Cvičení	201—206
 VEC N Ý R E J S T Ř Í K	 207—210
 O B S A H	 211—213